

FENA

FINLÄNSK FISKARE

INGEN FISKEKRÖNA

Så här används
fiskevårdsavgiften

SPARA DITT
FISKEKORT
SOM FINNS PÅ
BAKPÄRMEN!

Insjölaxens
sega kamp

Forskarna
har lagt ut nät

Märk dina
redskap rätt

Ta kål på
kräftesten

Fiske
som yrke

FENA

FINLÄNSK FISKARE

2 årgången,
utgivningsdatum 8.5.2018

REDAKTIONSEKRETERARE

Ilkka Numminen,

Forststyrelsen
040 635 0325
ilkka.numminen@metsa.fi

REDAKTIONSKOMMITTÉ

Jord- och skogsbruksministeriet

Eija Kirjavainen, Roni Selén, Iina Bister

Forststyrelsen

Aku Ahlholm, Mikko Malin

Närings-, trafik- och miljöcentralen

Teemu Hentinen, Mikko Koivurinta,

Markus Huolila, Hannu Salo

Naturresursinstitutet

Hanna Ikäheimo

Finlands Fritidsfiskares

Centralorganisation

Jaana Vetikko

Centralförbundet för

Fiskerihushållning

Tapio Gustafsson, Malin Lönnroth

Suomen sisävesiammatti- kalastajat ry

Juha Piilola

LAYOUT

Siberia

TRYCKERI

PunaMusta

ADRESSKÄLLA

Forststyrelsens kundregister
för jakt- och fisketillstånd
(fiskevårdsavgiftsregistret)

PÄRMBILD

Johannes Sipponen

3

Fiskare upplever oförglömliga naturupplevelser

Upplevelserna på vattnet uppstår inte utan målmedvetet arbete för fiskbestånden, skriver jord- och skogsbruksminister Jari Leppä i ledaren.

4

Hur får man fiska med fiskevårdsavgiften?

Finlands fiskeavgiftssystem baseras på lagen om fiske. Här Fenas infopaket om fisketillstånden.

7

”Är det så att...”

Vanliga frågor om fiskevårdsavgiften. Om du ännu funderar, läs här.

8

Fiskevårdsavgifterna utvecklar fisket

Fena presenterar tre projekt på olika håll i Finland som stöds med medel från fiskevårdsavgifterna.

11

Fiskerinyheter

12

Provfiske avslöjar sjöns ekologiska tillstånd

Vi tar en tur med en forskare på Vesijärvi i Lahtis och vittjar nät och tar reda på vad det hela egentligen handlar om.

16

Räddad från utrotningens brant

Insjöaxen är en överlevare, med en historia som ur en spänningsroman.

19

Märk dina redskap rätt

Korrekt märkta redskap underlättar för andra som rör sig på vattnen och ökar säkerheten.

20

Kräftvattnens förtrollning

Varje kräftfiskare har ansvar för att förhindra spridning av kräftpest och se till kräftvattnen.

22

När fisken blev arbetskamrat

Hur går det då en bra hobby blir ett yrke? Aki Huhtanen och Ville Toivonen berättar om sina val.

24

Fiskekort & Båtförarens kom-ihåg-lista

Bild: Reklambyrå Haaaja

FISKARE UPPLEVER OFÖRGLÖMLIGA NATURUPPLEVELSER

Finlands rena och rikliga vatten erbjuder utmärkta möjligheter för fiske. Fiske är nästan en nationalhobby – så många av oss har det som hobby. Minst 1,5 miljoner finländare fiskar en gång per år. Enligt Naturresursinstitutet fiskade mer än var tredje man och var femte kvinna år 2016.

Då man fiskar upplever man genuina naturupplevelser och infångar ren lokal mat. Tiden ute på vattnet laddar batterierna för vardagens utmaningar och förbättrar således fiskarens hälsa och välmående.

Fiskevårdsavgiften är ett regelbundet samtalsämne bland fiskare. Med de insamlade avgifterna finansieras till stor del vården av fiskbestånden. Med hjälp av jakt-

avgifterna har man finansierat tidningen Jägaren, som har en lång tradition som informationskanal. Delvis av denna orsak har jägarna bättre känt till hur de insamlade avgifterna används.

Förra året publicerade vi en tidning även för dem som betalat fiskevårdsavgiften, så att användningen av dessa medel och medlens inverkan skulle bli bättre kända. Vi fick god respons på tidningen och beslutade att fortsätta praxisen.

Upplevelser på vattnet fås inte utan målmedvetet arbete för fiskbestånden. Just detta arbete finansierar vi med fiskevårdsavgifterna. Arbetet utförs i delägarlag, fiskeområden och organisationer samt i föreningar och klubbar. Alla dessa ak-

törers insats behövs för att systemet ska fungera.

Även denna tidning har finansierats med fiskevårdsavgifter. På dessa sidor vill vi med hjälp av exempel berätta utförligare om det arbete som görs med de insamlade medlen.

Vi önskar dig intressanta lästunder med Fena!

Jari Leppä
Jord- och skogsbruksminister

Fiskarna ska ha ett tack

Denna Fena-tidning sänds som ett tack till dem som under det gångna året har betalat fiskevårdsavgiften för ett kalenderår. Tidningen utkommer en gång per år, och utdelas under våren, sommaren och hösten. Fena innehåller nyheter, aktuella ämnen och berättelser om fiskevårdsavgiften och om fiske. Då en fiskare läst tidningen känner hen till de viktigaste reglerna för fiske

och kan njuta av sin trevliga hobby på ett ansvarsfullt sätt.

Vi värdesätter din respons!

Vi utlottar vinster med fisketema bland dem som gett respons via webblanetten senast den 31 oktober 2018.

www.eraluvat.fi/fena

Bild: Mika Viitanen

Många forsområden kräver ett specifikt tillstånd för området i fråga. Vanligen används tillståndsmidlen till exempel för att plantera ut laxfisk. På bilden Keiharinkoski i Viitasaari.

HUR FÅR MAN FISKA MED FISKEVÅRDSAVGIFTEN?

I de tusen sjöarnas land och längs den långa kusten möjliggör fiskevårdsavgiften många olika slags fiske.

Text: Kimmo Pöri

Finlands fiskeavgiftssystem baseras på lagen om fiske. Med den allmänna fiskerätten får alla meta, pilka samt fiska med strömmingshäckla utan tillstånd. Det finns dock begränsningar för fångstsätten.

I lagen om fiske avses avgiftsfritt mete fiske med ett spö och en krok utan konstgjort bete och utan för kastfiske lämpad rulle. Med ett bete avses ett konstgjort krokförsett lockbete, som med rörelser, färger eller former lockar fiskarna att hugga. Avgiftsfritt pilkfiske är fiske med ett kort spö och med en pilk som fästs vid en lina som rörs upp och ner.

För annat fiske än mete, pilkfiske eller fiske med strömmingshäckla ska 18–64 år gamla fiskare betala statens fiskevårdsavgift. Var och en som betalat fiskevårdsavgiften samt alla under

18 år och över 65 år har rätt att fiska med ett spö och ett bete i hela landet.

Fiskevårdsavgiften omfattar inte fiske i fors- och strömområden i vattendrag för vandringsfisk, områden med fiskeförbud samt specialområden som kräver ett specialtillstånd. Fiskaren ska vid behov kunna bevisa sin ålder för en fiskeövervakare om fiskerätten baseras på ålder. Den som fiskar ska ha med sig ett intyg över en betald fiskevårdsavgift. Som intyg över en betald avgift kan godtas ett köpkvitto på fiskevårdsavgiften och fiskekortet på baksidan av denna tidning.

För att hjälpa till vid fisket behöver man inte betala fiskevårdsavgift, så länge man inte hanterar fiskeredskapen.

ENKELT TILLSTÅNDSSYSTEM

Behovet av fisketillstånd bestäms utifrån fiskesätt och fiskarens ålder.

FISKESÄTT	18-64 ÅR	UNDER 18 ÅR OCH 65 ÅR FYLLEDA
Mete, pilkfiske, fiske med strömmingshäckla	avgiftsfritt	avgiftsfritt
Handredskapsfiske med ett spö	fiskevårdsavgift*	avgiftsfritt
Fiske med stående redskap och kräftfiske	fiskevårdsavgift och vattenägarens tillstånd	vattenägarens tillstånd
Handredskapsfiske med fler än ett spö	fiskevårdsavgift och vattenägarens tillstånd	vattenägarens tillstånd

* Fiskevårdsavgiften omfattar inte fiske i fors- och strömområden i vattendrag för vandringsfisk, områden med fiskeförbud samt specialområden som kräver specialtillstånd.

Allemansrätten gäller även fiskare

Fisk som infångats själv har sin givna plats på finländarnas matbord. Utan de omfattande rättigheter att röra sig och slå läger som allemansrätten ger vore detta ett privilegium för bara en liten grupp.

Allemansrätten, som är omfattande ur europeiskt perspektiv, gör det möjligt att röra sig och slå läger vid vattenområden året runt, med några undantag. Tillstånd av mark- eller vattenområdets ägare behövs dock i en del fall, till exempel för att göra upp eld.

Huvudregeln är dock att inget som sker inom allemansrättens ramar får orsaka mera än smärre olägenheter för mark- eller vattenområdets ägare.

Var får man landstiga?

Allemansrätten innefattar rätt att använda vattenområden för rekreation.

Till exempel båtliv och simning är tillåtet på andras vatten.

Den som rör sig på vattnet får använda strandområden där det är tillåtet att röra sig med stöd av allemansrätten. Markägaren får inte sätta upp skyltar som förbjuder landstigning. På gårdsområden eller naturskyddsområden får man dock inte landstiga. På vattenområden får man kasta ankar tillfälligt, bara det inte medför onödig skada, olägenhet eller störning.

Man får bara slå läger för en kort tid

Allemansrätten ger rätt att tillfälligt slå läger på mark som någon annan äger. Enligt allmän praxis kan man övernatta genom att tälta en eller två nätter, men för att slå läger för en längre tid behövs markägarens tillstånd. Övernattningen får inte medföra olägenhet för markägaren. För att förvara fångstredskap på annans mark krävs markägarens tillstånd.

Ett fruset vattendrag är ett avvikande område ur allemansrättsperspektiv. På ett fruset vattenområde får man utan markägarens tillstånd slå läger i tält eller med husvagn, göra upp öppen eld, köra med motorfordon samt skida, röra sig till fots eller med häst.

De som rör sig på isen ska beakta byggnader nära vattenbrynet, såsom sommarstugor. Dessa åtnjuter skydd för gårdsområde, som sträcker sig till vatten utanför stranden.

Att göra upp eld på en annans område utan tillstånd och tvingande orsak är förbjudet. Stormkök och grillar som är isolerade från marken klassificeras inte som öppen eld, det vill säga på lägerplatsen kan man använda en egen grill utan markägarens tillstånd. Däremot anses engångsgrillar som öppen eld och kan därför inte användas utan markägarens samtycke. ■

I allemansrätten ingår rätt att använda vattenområden för rekreation.

Fisk som stekts över öppen eld smakar ofta bäst. Allemansrätten ger endast rätt att ta kvistar som fallit till marken, med markägarens tillstånd får man även ta annat trä.

Bild: Johannes Sipponen

”ÄR DET SÅ ATT...”

VANLIGA FRÅGOR OM FISKEVÅRDSAVGIFTEN

Forststyrelsen svarar för insamlandet av fiskevårdsavgiften. Kundrådgivarna på Forststyrelsens jakt- och fisketjänster svarar varje år på över 10 000 samtal, varav de flesta gäller fiskevårdsavgiften och hur man får fiska med den.

Var får man fiska med fiskevårdsavgiften?

Där, var fisket inte är begränsat. Det enklaste sättet att kontrollera områden med begränsningar är via kalastusrajoitus.fi. Enbart med fiskevårdsavgiften får man inte fiska i fors- och strömområden i vattendrag för vandringsfisk, i områden med fiskeförbud samt specialområden, såsom put and take -dammar.

Räcker enbart fiskevårdsavgiften, om jag är på väg att fiska med drag på havet eller en sjö?

I regel ja, om man kastfiskar eller dragfiskar med ett spö och ett bete. Om man till exempel använder flera spön då man dragfiskar, behövs tillstånd av vattenområdets ägare. Ta även reda på om området har fiskebegränsningar.

Måste jag betala fiskevårdsavgiften i år, om jag fyller 65 år i sommar?

Fiskevårdsavgiften ska betalas för den tid du fiskar då du är 64 år. Behovet av fiskevårdsavgift bestäms utifrån födelsedatumet, inte födelseåret.

Vilka tillstånd behöver jag ha med mig då jag fiskar?

Då man fiskar med på något annat sätt än genom mete, pilkfiske eller fiske med strömmingshäckla, ska man enligt lagen bära med sig ett intyg över att fiskevårdsavgiften betalas. Fiskekortet på denna tidnings bakpärm är gängbart som intyg över betalning, likaså fiskevårdsavgiftens köpkvitto.

Om fiskeättet förutsätter att fiskevårdsavgiften betalas, ska den som är under 18 år eller har fyllt 65 år ha med sig ett identitetsbevis för att bevisa sin ålder.

Man ska även ha med sig eventuella tillstånd som vattenområdets ägare beviljat.

Kolla
kalastusrajoitus.fi

VAR HITTAR JAG FISKETILLSTÅNDSFÖRSÄLJARE?

Att hitta vem som säljer lokala vattenägarers fisketillstånd, underlättas om man vet var man är på väg och fiska. Många fiskeområden har nätsidor, där man hittar noggrannare information om vilka tillstånd som behövs.

Hjälp med att hitta fisketillståndsförsäljare fås även av fiskerihushållningscentralerna som verkar i landskapen.

Kontaktinformation till fiskerihushållningscentralerna hittas på Centralförbundet för Fiskerihushållnings nätsida **ahven.net**. Vägledning ges även av fiskerisakkunniga hos Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation, som jobbar regionalt i hela Finland. Deras kontaktinformation finns på organisationens nätsida **vapaa-ajankalastaja.fi**.

Kommuner och städer berättar vanligen på sina nätsidor vilka fisketillstånd som krävs på deras vattenområden. Tillstånd för statens vattenområden säljs av Forststyrelsen i webbutiken **eräluvat.fi** och på servicenumret 020 69 2424.

Man kan bekanta sig med eventuella fiskebegränsningar på **kalastusrajoitus.fi**.

FISKEVÅRDSAVGIFTERNA UTVECKLAR FISKET

Med de medel som samlas in i form av fiskevårdsavgifter stöder man finskt fiske. Med avgiftspengarna främjas till exempel olika utvecklingsprojekt som berör fiske och fiskar runtom hela landet. Fena presenterar tre projekt som fått stöd via fiskevårdsavgifterna.

Text: Tuomo Pirttimaa

Vilken storlek har gösen när den leker i Birkaland?

Fiskevårdsavgifterna hade en stor roll vid utredningen av gösens lek i Birkalands sjöar.

– När fiske- och fiskeriområdena utfärdar begränsningar och rekommendationer om till exempel minimimått och maskstorlekar, måste man veta hur gammal och av vilken storlek gösen är då den leker, sammanfattar fiskerirådgivaren **Ismo Kolari** från Birkalands fiskerihushållningscentral.

För att utreda detta togs gösprov under vintrarna 2015 och 2016 på åtta fiskeområden och 12 sjöar, varav de största var Näsijärvi och Längelmävesi. Det är stora skillnader mellan sjöarna och reproduktionsåldern samt -storleken varierar väsentligt.

– I de frodiga Mouhijärvi och Kyrösjärvi var de första honorna köns mogna redan vid 32 cm och den största delen av alla honorna vid 38 cm. I det kargare Mallasvesi var de första köns mogna vid storleken 38 centimeter och 80 procent av gösarna först vid över 45 centimeter. Gösen uppnår köns mognad vid åldern 4–7 år.

Enligt Kolari var det en viktig upptäckt att gösar som vuxit snabbt blev köns mogna tidigare.

Projektets resultat har ännu inte tagits i bruk som grund för fiskebegränsningar och -rekommendationer, trots att det verkar finnas ett behov. Enligt Kolari ska man först invänta resultaten från två andra projekt. I Birkaland utreds för närvarande fisketryck, fiskebestämnelser och vilken inverkan utplanteringar har på gös-

bestånden och man gör även en genetisk utredning av gösbestånden.

– När dessa utredningar är klara kan vi ge bättre rekommendationer för planeringen av nyttjande och vård.

Med fiskevårdsavgifterna täcktes 44 procent av utredningens kostnad på 90 000 euro.

Information om projektet finns på adressen

kuhamaa.fi/kuhaseminaari

”Det var en viktig upptäckt att gösar som vuxit snabbt blev köns mogna tidigare.”

Nationellt är gösens minimimått 42 centimeter. NTM-centralerna kan fastställa högre eller lägre fångstmått regionalt.

Bild: Tuomo Pirttimaa

Det finns gott om arbete för ågårdskarlen

Projektet ågårdskarlen startades av Vandaåns och Helsingforsregionens vattenskyddsförening för att förbättra rekreativ användningen av både fiskbestånden och fiskevattnen. Under tre år 2014–2017 genomfördes en imponerande lista av åtgärder: fiskeövervakning, fiskerirestaureeringar i Vanda, Nurmijärvi och Riihimäki, skötsel av paddlingsrutter, städning av stränder, två metställen för barn och ungdomar färdigställdes, förökningsområden för laxfiskar inventerades... Bara redogörelsen av arbetslistan för fyra år skulle ta upp den reserverade platsen för den här berättelsen.

Människors kunskap om hur våra närvatten mår är på väg mot ett bättre håll.

Ågårdskarlen och iktyonomen **Velimatti Leinonen**, hur är det möjligt att det inom projektets ramar kunde genomföras en så här omfattande lista av arbeten?

– Många samarbetsaktörer medverkade, bland annat Nylands och Tavastlands NTM-centraler, områdets kommuner, fiskeområden och delägarlag. Det fanns anslag till arbetet, eftersom så många aktörer ansåg det vara nödvändigt.

Finansieringen för projektet Ågårdskarlen var beroende på år 50 000–80 000 euro, varav 10 000–16 000 euro kom från fiskevårdsavgifterna.

Det finns positiva tecken i luften. Enligt Leinonen är människors kunskap om hur våra närvatten mår är på väg mot ett bättre håll.

– På samma sätt har Vandaåns mycket hotade havsöring blivit mer välkänd.

Det finns mycket kvar att göra och ågårdskarlen är precis den rätta personen för att göra det. Projektets kanske mest betydelsefulla resultat är att Leinonen kan fortsätta sitt jobb som ågårdskarlar på heltid.

Ågårdskarlens arbete kan följas på adressen

www.vhvsy.fi/sivut/jokitalkkari

Bild: Henrik Kettunen / Vaelluskala ry

Ågårdskarlen Velimatti Leinonen arbetar med människor och natur. Arbetsbeskrivningen är mångsidig från fiskeövervakning till att stödja fiske bland barn och unga.

Fiskerihandledaren väcker intresset bland de unga

Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation fick under år 2017 för första gången 150 000 euro i finansiering från fiskevårdsavgifterna för att kunna anställa fiskerihandledare för alla sina 13 distrikt från Södra Finland till Lappland. Verksamhetens totala utgifter var ca 170 000 euro.

– Fiskerihandledarna ord-

jer med på en fisketur, tycker om det, berättar Saari.

– Det är en inbyggd funktion i människan: spänningen med fisket intresserar. Problemet ligger i hur vi ska nå ungdomar och föräldrar i norr. Vi kan inte förminska sociala mediernas betydelse för detta.

Kajanalands fiskerihandledares **Matti Kuljus** lyckade

Det största glädjeögonblicket är när den unga fångar en fisk helt själv för första gången.

nar enligt sina egna styrkor fiske-evenemang, klubbar, läger och skolbesök för barn och unga, berättar Fritidsfiskarförbundets förbundschef **Olli Saari**.

Saari beräknar att de under föregående år nådde 20 000 barn och ungdomar. Det grundades fiskeriklubbar och till och med nya föreningar, av vilka Saari nämner bland annat Fisuun Tampere och Naantalin Alamittaiset.

– Ett utmärkt namn förresten!

Den största utmaningen är inte att väcka intresse: majoriteten av ungdomarna som föl-

arbete fungerar som ett bra exempel, eftersom alla de fiskeriklubbar som han grundat är fulla med 7–15-åringar.

– Vi pysslar med fiskeutrustning och åker ut och fiskar, berättar Kulju.

Det största glädjeögonblicket är såklart när den unga fångar en fisk helt själv för första gången.

– Det ansiktsuttrycket är alltid lika oslagbart!

Händelser arrangerade av fiskerihandledarna finns bland annat på adressen www.fisuun.fi/tapahtumat

Många vuxna som ägnar sig åt fiske, så som Mauri Suojanen, har delat med sig av fiskeglädjen till barn och unga.

VAD ANVÄNDS DIN FISKEVÅRDSAVGIFT TILL?

Fiskevårdsavgifterna samlas in av Forststyrelsen, som förmedlar medlen vidare till Jord- och skogsbruksministeriet. Medlen som samlats in i form av fiskevårdsavgifter, fördelas tillbaka till fiskarna och fisket via flera olika vägar. Medel beviljas

- för hållbart nyttjande och vård av fiskevatten, till exempel fiskeövervakning
- för fiskerihushållningens rådgivningstjänster, så som till olika organisationer
- till fiskeriområdena för att planera hållbart nyttjande och vård av fiskebestånden
- till vattenområdenas ägare som ersättning för att sjöar och vatten används till fiske
- till staten och Forststyrelsen för insamling av fiskevårdsavgifterna och utveckling av informationssystemen

Utdelare: Jord- och skogsbruksministeriet och NTM-centralerna

Utdelare: NTM-centralerna och fiskeområdena

FISKERINYHETER

FISKERIOMRÅDENA SKÖTER FISKBESTÅNDEN

Den finländska fiskerihushållningen befinner sig i en övergångsperiod, då de nya fiskeriområdena påbörjar sin verksamhet i början av år 2019 och de nuvarande fiskeområdena går till historien.

Det kommer bli totalt 118 fiskeriområden där de nuvarande fiskeområdena är 225 stycken. Bakgrunden till förändringen är lagen om fiske som trädde i kraft i början av år 2016.

Fiskeriområdenas uppgifter är ytterst viktiga för det finska fisket. Fiskeriområdets huvuduppgift är att planera ett hållbar nyttjande och vård av fiskbestånden, vilket betyder att fiskeriområdet ska uppgöra en nyttjande- och vårdplan. Området ansvarar för att infor-

mera om nyttjande och vården av fiskbestånden, de samlar in information om fisket och de vårdåtgärder som görs, de ansvarar för fiskeövervakning och delar ut influerna spöfiskersättningar till vattenägarna.

Fiskeriområdets beslutanderätt utövas av fiskeri-

området stämman. Rätt till företrädare vid stämman har delägarlag och privata vattenägare som äger tillräckligt stora vattenområden samt landsomfattande organisationer inom fiskeribranschen.

Vid stämman har även registrerade regionala miljö-

eller naturskyddsföreningar rätt till en representant, samt i samernas hemortsområden Sametinget. Representanterna har närvaro- och yttranderätt på mötet, men däremot inte rösträtt.

Inom fisket går riktningen mot större helheter både vad gäller fiskeriområden och delägarlag. På bilden håller insjö-Finlands största delägarlag, Keski-Puulas delägarlag, styrelsemöte.

Bild: Joumi Kivinen

ENKÄT: SPÖFISKE ÄR MER POPULÄRT ÄN FISKE MED BRAGDER

Finländaren ger sig ofta ut på fiskevatten och det vanligaste är att man pilkar, metar eller spöfiskar. Färre fiskar med stående redskap, visar Forststyrelsens enkät om fiskevårdsavgifter. Undersök-

ningen besvarades av strax över 2 000 vuxna finländare från konsumentpanelen.

Enligt undersökningen hade två personer av fem fiskat på något sätt under det senaste året. Av de män som svarade på undersökning-

en hade precis hälften fiskat på något sätt under året. Av kvinnorna hade strax under var tredje tagit sig ut på fiske.

Av de som fiskade hade totalt 68 procent metat eller pilkat. Att fiska med bete eller fluga var populärt, efter-

som 51 procent av de svarande hade ägnat sig åt spöfiske under det senaste året. Av de svarande berättade 25 procent, alltså en fjärdedel, att de ägnat sig åt någon typ av fiske med stående redskap under året.

ETT REKORDSTORT DELÄGARLAG I SAVOLAX – NYTTAN ÄR MÅNGSIDIG

För sjön Keski-Puula i Södra Savolax har det formats ett delägarlag som är det största i insjö-Finland. Sammanlagt 22 delägarlag har förenats till ett nytt delägarlag på 19 000 hektar.

Den tydligaste nyttan av ett stort delägarlag är breddade fiskerättigheter. I framtiden blir det bland annat enklare att anordna en fungerande tillståndsförsäljning och planeringen av utplanteringarna blir effektivare när

de beslutas av ett delägarlag istället för flera. I fortsättningen kommer fiskare bara behöva ett tillstånd på det nya delägarlagets område till exempel för fiske med nät, katsa eller för fiske med fler än ett spö.

Ett motsvarande sammanlagingsprojekt pågår även för Kyyvesi, som ligger ovanför Puula, där det håller på att bildas ett delägarlag som täcker hela sjöns område på 15 000 hektar.

PROVFISKET AVSLÖJAR SJÖNS EKOLOGISKA TILLSTÅND

Naturrekursinstitutet fiskbeståndsforskare vistas den största delen av sommaren på sjöar där de lägger ut och lyfter upp nät. Provfiskeresultaten visar bland annat om vattnen lider av övergödning.

Text och bilder: Jaana Tapio

Hej, här finns en sutare. Den är lite som en amerikansk fotboll med fenor. En riktigt rejäl men ganska vacker fisk, berättar Naturrekursinstitutets forskare **Pasi Ala-Opas**.

Forskarna Pasi Ala-Opas och hans kollega **Katja Kulo**, som tillbringar största delen av sommaren i en motorbåt, blir inte längre lika entusiastiska för varje enskild fisk, särskilt inte eftersom den största delen av fångsten ofta är samma, alltså mört eller abborre. Dock fångar de ibland även överraskande arter och lite då och då särskilt på främmande sjöar får de så mycket fångst att det knappt får plats i båten. I det här fallet är dock inte den stora mängden fångst enbart en bra sak, eftersom en stor fångst av mört är ett tecken på att sjön är övergödd.

Näten som används vid provfisket är inte helt vanliga fiskenät. Varje nät har tolv olika maskstorlekar, varav de minsta har ett knutavstånd på endast 5 millimeter och de största har 55 millimeter. Därmed fast-

nar fiskar i olika storlekar ända från yngel och uppåt i nätet. Fast de allra minsta och de allra största fastnar inte.

Ifall arter, som på ett mer precist sätt indikerar ett bra tillstånd på vattenkvaliteten, så som lake, sik, siklöja eller röding, fastnar i nätet, är forskarna nöjda eftersom det berättar om sjöns goda syretillstånd.

Den här gången finns det i Vesijärvi i Lahtis femton nät att lyfta upp, som Ala-Opas och Kulo har lagt ut kvällen före. Närens plats lottas med dator och näten läggs ut i tre olika djupzoner.

– Andra personer som rör sig på sjöarna ger ibland tips om bra fiskeställen, men de råden kan vi inte följa. Utlägningsplatserna för nät måste lottas, så att resultatet inte blir felaktigt, berättar Ala-Opas.

När duon har tagit sig i land, måste fiskarna tas loss från nätet en i taget. Det återstår ännu mycket efterarbete, de minsta fiskarna är bara 3 cm långa. Fiskarna räknas och fångsten vägs och mäts per sort och per nät.

På näten som tagits upp fästs en plastflik, som berättar från vilken punkt i sjön nätet har lyfts upp.

Pasi Ala-Opas och Katja Kulos sommar går nästan helt åt till provtagningar på sjöarna. På vintern går de igenom resultaten.

Ett kartplotter-ekolod gör det enklare att orientera sig på sjön till exempel vid dimma.

Även de minsta fiskarna plockas och sparas från näten, så att provet ska bli representativt.

Direktivet har skärpt vattenskyddet

Motsvarande provfisken gjordes i Finland redan innan EU:s ramvattendirektiv trädde i kraft i slutet av år 2000, men arbetet var oregelbundet. Det koncentrerades mer på att granska vattnets kvalitet via dess fysikalisk-kemiska egenskaper. Fiskebeståndet är dock en av de biologiska faktorer, som ger information om vattendragens ekologiska tillstånd.

– Idén är att resultaten ska genomföras med vattendrag av samma typ som har så naturligt tillstånd som möjligt, och sedan bedöms hur tillståndet har förändrats, berättar Naturresursinstitutets forskare **Jukka Ruuhijärvi** vid Lammi biologiska station, som fungerar som bas för närområdets provfisken.

Naturresursinstitutet ska i hela landet följa upp ca 300 olika typer av sjöar, som testfiskas med 3–6 års mellanrum.

Direktivet har likriktat fiskbeståndsforskningen inom hela EU, även om genomförandet har vissa lokala kryddor. Forskningsmetoderna är utvärderade och gemensamma, men trots det framförs ibland kritik mot dem.

– Vi får ju såklart inte en helt komplett bild av fiskebeståndet, eftersom fiskarna inte rör sig jämnt i vattnen utan i stim. Dessutom är olika arter olika känsliga att fastna i näten. Till exempel braxen fastnar sämre i nätet, berättar Ruuhijärvi.

Inte heller för siklöja lämpar sig metoden särskilt bra, men på sätt och vis behövs det inte heller: ifall det finns rikligt med siklöja, är sjön i bra skick, eftersom arten lider vid övergödning.

Däremot nås mört och abborre, som är de rikligaste sorterna i merparten av sjöarna, bra med metoden.

– Ibland används ekolod som komplettering i djupa sjöar, vilket gör det enklare att bedöma antalet av de små stimfiskarna siklöja och nors, i fjärdarna. Resultaten från ekolodningen stämmer ganska bra överens med resultaten som fåtts från provfisket med nät.

För närvarande är tillståndet för Finlands sjöar huvudsakligen bra, men ingen vet vad framtiden för med sig.

Att reparera skedd skada

När man blickar ut över Vesijärvis vackra fjärd i Lahtis, går det knappt att tro att sjön för några tiotals år sedan var kraftigt övergödd, eftersom Lahtis stad släppte ut sitt avloppsvatten där.

– Enonselkä och Kajaanselkä på Vesijärvi är fortfarande bara i tillfredsställande ekologiskt skick vad gäller fisk. Målsättningen är ju att alla Finlands sjöar skulle vara minst i gott ekologiskt skick, berättar Ala-Opas.

– Många fiskare tycker att Vesijärvi är i mycket bra skick, eftersom det finns mycket gös och stora abborrar här. Med tanke på fisket är det här en riktigt bra sjö. Men det finns mycket mörtfisk i sjön, vilket sänker den ekologiska klassificeringen, berättar Ala-Opas.

En ordentlig förbättring av övergödda vatten är också ett långsamt arbete. Till och med tjugo år är en kort tid och andra åtgärder har inte riktigt någon betydelse, ifall inte huvudanledningen till övergödning, till exempel utsläpp från jordbruk och samhällen kan kontrolleras.

Ett överstort mörtbestånd kan jämnas ut genom vårdfiske, men de fiskade mängderna måste vara stora, för annars får mörtarna bara mer utrymme att föroka sig.

– Att förstöra naturen är mycket enklare än att reparera tillståndet, särskilt i vattendrag och sjöar. Det har gjorts arbeten i 30 år för att rengöra Vesijärvi, och inte ens under den tiden har sjön repat sig helt och hållet, funderar Katja Kulo.

För närvarande är tillståndet för Finlands sjöar huvudsakligen bra, men ingen vet vad framtiden för med sig. Ett stort hot är klimatförändringen.

– Ifall det förutspådda inträffar, kommer södra Finlands snövintrar bli oregelbundna. Då skulle den största andelen smältvatten komma på vintern och inte längre på våren. Det skulle öka den diffusa belastningen. Ifall vårfloderna uteblev skulle det kunna vara ödesdigert för de fiskar, som hittills har sökt sig till översvämningstränder för att föroka sig, berättar Ruuhijärvi. ■

NÄTFISKET BERÄTTAR OCKSÅ OM HUR GÖSEN MÅR

En av provfiskets viktigaste funktioner är att man med hjälp av det kan beräkna andelen rovfiskar, ofta gös och stor abborre, ur nätfångsten. Informationen är viktig då man ska planera fiskerihushållningen.

– För fiskerihushållningens del skulle det vara klokt att det i vattnet finns mycket rovfiskar som äter småfisk. Samtidigt skapar de sådan fångst

som fiskaren vill ha, säger Ruuhijärvi.

Det innebär att provfisket förutom att berätta om vattens allmänna tillstånd, också berättar om näringskedjan.

Ifall det finns lite rovfiskar, kan det bero på till exempel för effektivt fiske eller på att mörtarnas konkurrens förhindrar abborren från att öka.

Gösbestånden har förbättrats under de två senaste år-

tionerna och arten har återkommit till största delen av Finland. Bestånden har ökat med utplanteringar och även den varmare klimatperioden har varit fördelaktig för gösens fortplantning. När provfisket enligt ramvattendirektivet påbörjades i Vesijärvi, var rovfiskarnas andel av fiskebeståndet endast en tiondel.

– Eftersom fångst med för tätta nät har upphört, fast-

nar abborrarna och gösarna inte längre i näten när de är för små. Dessutom har man kunnat lyfta upp rovfiskarnas andel till ca en tredjedel, eftersom mängden mört och braxen har minskats genom vårdfiske. En stor andel rovfiskar är en bra sak för både sjöns och fiskets del, säger Ruuhijärvi.

RÄDDAD FRÅN UTROTNINGENS BRANT

Insjöloxens existens hängde på ett hår i flera årtionden men nu ser artens framtid ljusare ut. Förändringen till det bättre är summan av flera faktorer. Fisket spelar här en viktig roll.

Text Hasse Härkönen

Den finska insjöloxens historia har varit som från en rysare ända sedan första början. Arten uppstod efter istiden då havslaxar blev instängda i insjövattnen till följd av landhöjningen. Under årtusendenas lopp utvecklades denna isolerade art till sin nuvarande unika form.

Insjöloxen har under de senaste årtiondena haft det svårt, med redan i början av artens historia var dess situation svårare än havslaxens. Den laxpopulation som blev kvar i insjövattnen var liten jämfört med laxbestånden i havet, vilket gjorde insjöloxen känsligare för olika hot än havslaxen. Det var inte heller helt enkelt för laxarna att anpassa sig till sött vatten.

Till följd av mänsklig verksamhet blev insjöloxens situation drastiskt sämre. Människorna började bearbeta lekälvarna bland annat för flottning, och laxar som steg upp för att leka fångades effektivt med stora laxpator i Pielis älv i början av 1900-talet.

Uppdämning av lekälvar på 1950–70-talen var ett oerhört hårt slag mot insjöloxen. Insjöloxens fortplantningsområden gick förlorade och fiskarna kunde inte längre röra sig fritt på grund av kraftverken. Insjöfisket blev också allt effektivare då folk började använda nylonnät – nu hängde insjöloxens öde på ett hår.

Naturlig livscykel som mål

Insjöloxen har under de senaste femtio åren varit helt beroende av odling av moderfiskar och utplantering av yngel. Arten har kämpat på tack vare utplanteringar och till råga på allt har de få uppvandrande lekfiskarna blivit föremål för tjuvfiske.

– Utan stödåtgärderna skulle de sista insjöloxarna dö ut på tio år, eftersom de inte förökar sig naturligt just alls, berättar specialforskare **Jorma Piironen** vid Naturresursinstitutet.

Efter en lång mörk period ser insjöloxens situation äntligen ljusare ut. Det har förekommit en u-sväng i folks attityder på 2000-talet, och åtskilliga parter, inklusive kraftbolagen, vill nu hjälpa till att rädda insjöloxen.

Naturlig fortplantning är nyckeln till insjöloxens fortbestånd och återhämtning. Fiskar födda i naturen klarar sig bättre än utplanterade fiskar och dessutom får man bättre fiskar för odling. Utplanteringarna har inte varit produktiva: för en återvändande lekfisk har det behövts över tusen utplanterade vandringsyngel.

Bild: Juha Taskinen

En nöjd fiskforskare. Lukes forskare Jorma Piironen med en laxhane, som ska undersökas och mätas.

Utplanteringar behövs fortfarande

Nuförtiden finns det fler insjöloxar som stiger upp i älvarna för att leka. Hösten 2017 fick man nästan 250 moderfiskar nedanför Kuurna kraftverk i Pielis älv. Antalet är fem gånger större än genomsnittet på 2000-talet.

– Det striktare skyddet enligt den nya lagen om fiske och fiskebegränsningarna bär frukt, förklarar Jorma Piironen.

Lekande laxar som fångats i älven eller odlats i en anstalt har flyttats till lek-områden i vattnen ovanför kraftverken i Ala-Koitaajoki och för första gången också i Lieksa älv. Lekområdena har återställts, och ett nytt viktigt projekt är byggandet av ett fortplantningsområde i översvämningfåran vid Kuurna kraftverk.

– Dit kan vandrande fiskar ta sig utan hinder och ynglen har fri passage till sjön för att växa till sig, säger Piironen.

Insjöloxens framtid ser nu mycket bättre ut än på många årtionden.

Fastän alla fortplantningsområden i de tidigare lekälvarna skulle iståndsättas, behövs utplanteringar också i framtiden. Beståndet kan troligen upprätthållas genom naturlig fortplantning i fortsättning, men de fiskar som man skulle få fiska skulle vara utplanterade. Fisket måste regleras noggrant också i framtiden, så att vi inte äventyrar laxbeståndets positiva utveckling.

– Vi har tyvärr inte blivit av med alla hoten mot insjöloxen, men vi håller nu på

att lösa den viktigaste frågan, nämligen artens naturliga fortplantning, berättar Piironen.

– Eftersom beståndet blev så litet, är grunden för insjöloxens arvs massa mycket snäv. Det här kan ha en negativ inverkan på beståndets återhämtning, tillägger han.

I vilket fall som helst ser insjöloxens framtid nu mycket bättre ut än på många årtionden. Kanske de mest skrämmande episoderna i den här rysaren nu är över. ■

EN KRÄSEN INSJÖART

- Insjöloxen, precis som saimenvikaren, blev instängd och isolerad i insjövattnen.
- Den ursprungliga insjöloxstammen levde i Saimens vattensystem och Pielinen. Numera klassas arten som akut hotad.
- Insjöloxens ursprungliga lekområden fanns i Pielis, Lieksa och Ala-Koitaajoki älvar.
- Vad gäller lekområdena är insjöloxen mer kräsen än sin släkting öringen. Det här gör det svårare att få insjöloxen att etablera sig i nya vatten.

LEKOMRÅDEN FÅR NYTT LIV – I KUURNA BYGGS ETT STORT FORTPLANTNINGSMRÅDE

I Kuurna i Pielis älv byggs ett vidsträckt, ca 5–7 hektar stort fortplantnings- och yngelproduktionsområde för insjölox och insjööring. Översvämningfåran byggs om till en grund och bred fors med lekbottnar av grus och småsten. Inom ett annat projekt byggs ett litet vattenkraftverk vid den nu-

varande översvämningfåran, så att vattenströmmen till fortplantningsområdet kan upprätthållas året runt. Nuförtiden finns det vatten i fåran bara vid översvämningar och i vissa undantagsfall.

Iståndsättningen av fåran är ett av regeringens spetsprojekt, och Jord- och skogsbruksministeriet finansierar hälften

av totalkostnaderna på 2,4 miljoner euro. Övriga finansörer för projektet är Kuurnan Voima Oy och en stor mängd andra företag och kommuner i området.

Byggandet av och återställandet av Kuurna översvämningfåra till fortplantningsområde och livsmiljö för insjölox och insjööring startar år 2018.

TÄNK PÅ ANDRA PÅ SJÖN

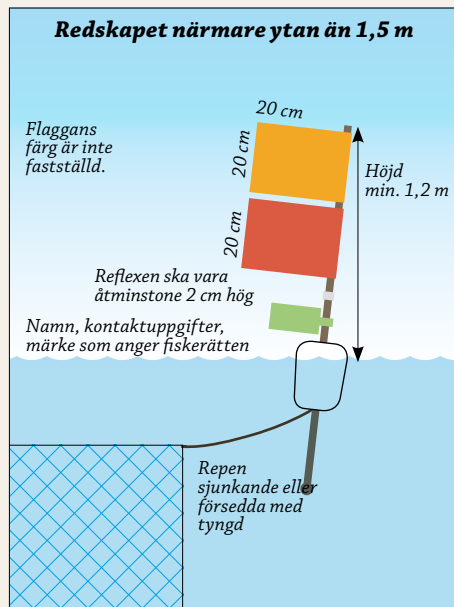
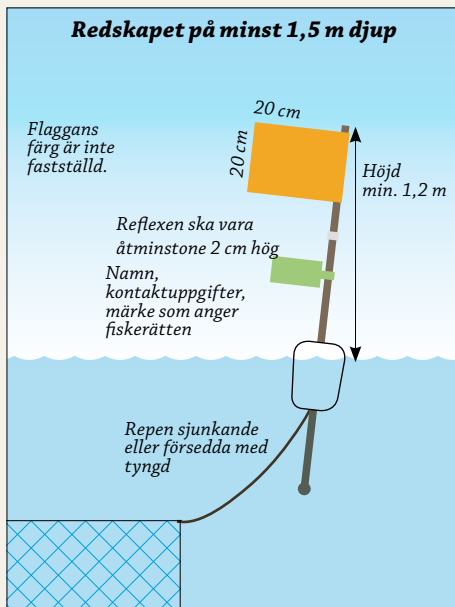
MÄRK DINA REDSKAP RÄTT

Man måste enligt lagen om fiske tydligt märka ut stående och fasta fiskeredskap, såsom nät, katsa, ryssja och långrev. Märkena förbättrar sjötrafiksäkerheten och underlättar fiskeövervakningen.

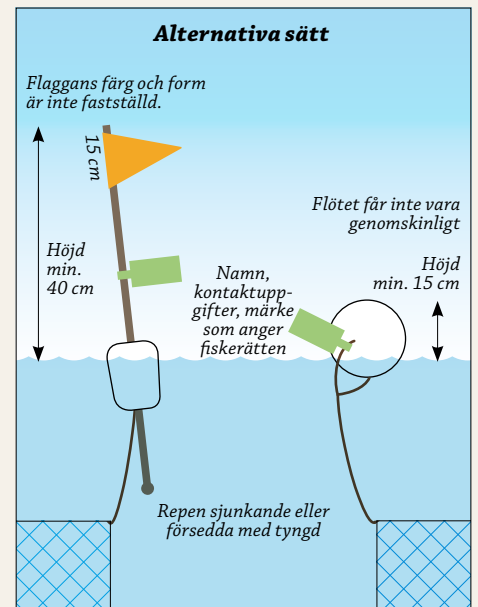
- Fångstredskap och sammankopplade fångstredskap som är **över 10 meter långa** ska märkas ut i båda ändorna och vid behov i förgreningarnas ändor.
- **De rep** som förenar redskapen och flötena eller flaggstängerna ska vara sjunkande eller försedda med tyngd.
- De **flöten** som används för att märka ut redskap får inte vara genomskinliga.
- **Namn** och **kontaktuppgifter** till den som lägger ut redskapet och **ett märke som anger fiskerätten** (om ett sådant krävs i området) ska fästas vid flötet, flaggstången eller markeringsstången i yttersta ändan av fiskeredskapet.
- Övervakningsmyndigheter, fiskeövervakare och i specialfall vattenområdets ägare eller delägare får kontrollera och vid behov omhänderta fångstredskap.

MÄRKNING AV REDSKAP I SJÖTRAFIKOMRÅDEN

PÅ ÖVRIGA VATTENOMRÅDEN

Vattenområdena indelas i förordningen om fiske i vattenområden som används för sjötrafik och i övriga vattenområden. Vattenområden för sjötrafik är bl.a. farleder och andra livligt trafikerade vattenområden. I vattenområden för sjötrafik ska fångstredskap närmare ytan än 1,5 m märkas med dubbla flaggor.

Man kan använda ett flöte eller en flagga och flaggstång till att märka ett fångstredskap. För kräftmjärdar räcker ett flöte som når 5 cm ovanför vattenytan.

KRÄFTVATTNENS FÖRTROLLNING

Var och en av oss måste se till att varken kräftpesten eller signalkräftan breder ut sig.

Text: Jari Salonen

Man borde använda en kräftmjärde i bara en enda sjö för att kräftpesten inte ska sprida sig.

Solen höll på att gå ner. Storlommen ropade på avstånd och en varm vindfläkt från sjön omgav mig. Vattnet var så klart, en drillsnäppa slog en drill sittande på en strandsten och vassen svajade långsamt. Finsk sommar när den är som bäst! Och dags för kräftfiske.

Utanför vassen guppade en rad flöten, vi hade riggat kräftmjärdarna tidigare på dagen på våra gamla bekanta fångstplatser. Stranden var stenig och lämpligt grund, hela sjön full av drickbart vatten av god kvalitet.

Vi hade alltid lyckats fånga kräftor i den här sjön. Redan om barn kom vi till den här sjön och fångade kräftor med fiskbitar och håv. Det var med kräftpengar som största delen av byns pojkar hade köpt sin moped. Kräftfärderna var härliga naturupplevelser för oss alla.

Sedan började det höras oroväckande nyheter från närsjöarna och vattenstråten. Kräftpesten hade dragit fram i vattnen och kräftorna hade försvunnit totalt.

Men av någon orsak gällde det här inte vår sjö, där kräftbeståndet har bibehållits nästan oförändrat år ut och år in. Kanske den ligger så avlägset och är så anspråkslös att flodkräftorna undgick kräftpesten.

Kräftmjärdarna har nu legat i vattnet i sex timmar och det är dags att ta en titt på dem. Sådana här kvällar är det lätt att förstå hur värdefull och traditionell vår egen flodkräfta är. Den hör hemma i just de här vattnen och har en betydelsefull roll i undervattensvärlden – och i den traditionella fångstkulturen.

Förseelse att flytta signalkräfter

För att vi ska kunna bevara vårt värdefulla flodkräftbestånd, men även i synnerhet i södra Finland ha produktiva signalkräftvatten har man utarbetat en kräftstrategi för Finland. Strategin sträcker sig fram till 2022 och dess mål är att förstärka den finska kräfthushållningen.

Signalcräftan (till vänster) skiljer sig från flodkräftan genom den ljusa fläcken på saxarna. Kräftpesten är ödesdiger för flodkräftan men inte för signalcräftan.

En av strategins hörnstenar är att förstärka flodkräftans ställning och förbättra artens livsbetingelser. En annan viktig fråga är att hålla flodkräftorna och signalkräftorna tillräckligt långt borta från varandra. De produktiva signalkräftsvattnen är i regel stora, sjöstråtliska djupa sjöar. Flodkräftan däremot gillar små sjöar på under 500 hektar och små rinnande vatten.

Bestånden av signalkräfter i södra Finland ska fortfarande kunna fiskas, men det är absolut förbjudet att plantera ut och flytta signalkräfter. Det här är bra att komma ihåg om man drömmer om att omvandla sin stugstrand till en fantastisk kräftplats.

Alla fiskare bör också känna till att det är en förseelse att flytta signalkräfter från ett vattendrag till ett annat.

Rassel i kräftmjärden...

Jag sköt ut den lilla båten i vattnet och rodde till raden av flöten. Från den första kräftmjärden hördes redan lovande rassel och stjärtslag. Ett halvt dussin flodkräftor av åtstorlek – en god början på säsongen! Vid det sista flötet kravlade redan femton pigga kräftor på botten av baljan.

Solen hade redan gått ner bakom skogen. Sensommarens exotiskt varma och dunkla förtrollning var handgriplig.

Det vattnades i munnen då jag tänkte på kräfts-kivan följande dag. ■

*Sakkunniga som hjälpt med artikeln är konsultativ tjänsteman **Tapio Hakaste** vid Jord- och skogsbruksministeriet och ledande sakkunnig i fiskerihushållningsfrågor **Jorma Kirjavainen** vid NTM-centralen i Norra Savolax.*

KRÄFTMJÄRDARNA VIA BASTUN I SJÖN

Kräftpesten är ett svår, osynlig, luktfri och smaklös plåga. En droppe vatten på fel ställe kan i teorin sprida sjukdomen från en sjö till en annan. Varje kräftfiskare borde förhålla sig allvarligt till bekämpningen av kräftpesten.

Vi rekommenderar att man följer det råd som redan har följts på sina ställen, nämligen att man ska använda en viss kräftmjärde endast i en viss sjö. Om man fångar kräftor i många olika sjöar, ska varje sjö ha egna mjärddar.

Om fångstredskap trots allt tas från en sjö eller ett vatten-

system till ett annat ska de absolut desinficeras.

Det här sker enklast i en bastu. Tre timmar i en bastu på 80 grader räcker. Som tur torkar de moderna kräftmjärdarna av plast rätt snabbt. Fångstredskapen torkar och kräftpestsporer dödar på tre timmar i bastuvärme eller un-

der en dag i sommarsolen

Om man har mjärddar av nät ska man vara speciellt noggrann när man torkar dem.

Ett annat effektivt sätt att desinficera mjärddar är att frysa dem. Kräftpestens zoosporer dör om de exponeras för minus 20 grader i två dygn.

NÄR FISKEN BLEV ARBETSKAMRAT

Text: Mari Siliämaa

Vad händer när fisket blir ett yrke? Två fiskare, en från vildmarken i Lapska armen och en från Tykö havsområde, svarar på frågan.

*Man kan fiska bland annat harr med
fiskeguiden Aki Huhtanen i Lapska armen.*

Bild: Aki Huhtanen

I Kilpisjärvi är det nästan tjugo köldgrader men en grupp franska turister är ute och pilkar med fiskeguiden och företagaren **Aki Huhtanen**. Gästerna är i goda händer, för Aki är en mycket erfaren fiskeguide. Han har många långa fiskedagar, inklusive fiskefärder med kunder, bakom sig i ödemarken i Lapska armen.

På annat håll i vintriga Finland, i Salo, kämpar **Ville Toivonen** sig fram i snöryan. Denna onsdag är yrkesfiskaren, fiskeguiden och företagaren Toivonen inte ute på havet. Ville förbereder som bäst en utfärd för en grupp kinesiska lägerskol elever på sina vatten i Tykö havsområde.

Bägge de här männen jobbar numera med fiske, men de har också båda sadlat om från ett annat yrke.

– Ja, en god hobby miste jag där förstås, skrattar Huhtanen.

Självskapat yrke

För ungefär 20 år sedan längtade Huhtanen från Uleåborg alltid upp till norr då han inte var där.

– Jag började allvarligt fundera på att skaffa mig ett yrke som kunde sysselsätta mig här i norr.

Huhtanen har fiskat i hela sitt liv – huvudsakligen just i Lapska armen. Vägen från byggbranschen till fiskare gick via fiskeskolan i Simo och vildmarksguideskolan i Muonio. Men eftersom det inte fanns

Ville Toivonen fiskar på Tykö havsområde.

ett företag för fisketurism i Lapska armen, grundade han ett själv.

– Jag tänkte att jag nog kan dra nytta av den lokalkännedom jag samlat på mig vid mina besök här.

För fiskbeståndens, fiskets och fiskarnas bästa

Toivonen har också fiskat i hela sitt liv. Efter iktyonomstudierna jobbade han först vid miljöcentralen som vattendragsplanerare, senare vid NTM-centralen som fiskemästare.

Toivonen berättar att till hans bästa arbetsuppgifter som fiskmästare hörde att rikta medel från fiskevårdsavgifterna tillbaka till fältet, till nytta för fiskebestånden, fisket och fiskarna.

– I mitt arbete såg jag hur väl pengarna från fiskevårdsavgifterna används, konstaterar Toivonen och syftar speciellt på de utplanteringar som görs med dessa pengar.

Vid sidan av sitt egentliga arbete jobbade Toivonen som assisterande guide i ett företag inom fisketurism. Då fiskemästarens jobb skedde allt mer inom fyra väggar istället för i naturen, mognade beslutet att jobba heltid till havs.

– Jag tänkte som så, att om arbetet går trögt så hittar jag svaret i spegeln, berättar Toivonen leende. ■

HÅLLBART FISKE ETT LIVSVILLKOR

Aki Huhtanen: ”Vi drar upp bara ett par fiskar om dagen”

Aki Huhtanen försöker jämna ut fisketrycket genom att byta fiskeställe regelbundet. I synnerhet små bäckars och tjärnars harrbestånd är känsliga. Enligt Huhtanen tar det ungefär tio till femton fisketrycksfria år innan ett harrbestånd i ett ”uttömt” småvatten har repat sig helt.

Under Huhtanens fiskefärder släpper man automatiskt tillbaka exemplar som underskrider minimimåttet samt hotade arter och dessutom största delen av de oskadade feta moderfiskarna. Vid sträng köld måste man också ta kalla fakta i beaktande: fisken måste släppas tillbaka re-

dan i fiskevaken för dess ögon fryser snabbt till is. Huhtanen brukar göra pilkfiskefärderna huvudsakligen till stora sjöar med ett stort fiskbestånd.

Huhtanen berättar att catch and release-fisket är rutin för de utländska gästerna; många är förvånade att vi över huvudtaget behåller ett par harrar på 40 centimeter för att äta.

Huhtanen anser att finska flugfiskare också tar väl i beaktande fiskbestånden.

– Vi får äta lite fisk och får nya tillbaka-till-naturen-upplevelser. Det tillfredsställer jaktinstinkten, säger Huhtanen.

Ville Toivonen: ”Den här fisken är hållbart fiskad”

Ville Toivonen fiskar gös till havs – och understryker att han gör det på ett hållbart sätt. Det här är mycket viktigt också för de som köper gösarna, framför allt restauranger och privatpersoner.

Toivonen har redan länge använt 50 och 55 mm:s nät för att säkerställa att den gös han får är minst 42 cm lång. Toivonen är nöjd med övergångsbestämmelsen i förordningen om fiske, som betyder att minimimåttet för kommersiella fiskares gös på Skärgårdshavet stiger till 40 cm år 2019.

Toivonen betonar också att han tar upp endast så många

fiskar som han själv hinner hantera: gösarna går till köparna endast via hans händer. Om det börjar finnas för mycket fisk i näten, tar han bort en del av näten.

I orderbekräftelsen för sina guideade fisketurer skriver Toivonen in fångstvillkoren: varje kund får ta två gäddor, två gösar och fem abborrar för att ätas – rensade eller fileade.

Under färden ligger fångsten i en fisksump med vatten-cirkulation. Oberoende av art, släpper man tillbaka alla stora baddare av trofékaliber. Även fisk som blir över släpps tillbaka.

FISKEKORT

Mål
Tillståndstyp
Giltighet
Kod
Betald

Fiskevårdsavgift
Fiskevårdsavgift/ 2018
Giltig till 31.12.2018

Intyg på betald
fiskevårdsavgift

Tillståndshavare
Adress

BÅTFÖRARENS MINNESLISTA

Text: Kimmo Pöri

KONTROLLERA

Denna enligt lagen obligatoriska säkerhetsutrustning för motorbåtar är bra att ha med också i roddbåtar:

- flytväst
- åror eller paddel
- ankare och ankarlinor
- tömningsredskap
- brandsläckare

HA MED DIG

- Tillräckligt med bränsle
- Nödsignalsutrustning; den är inte obligatorisk enligt lagen men vi rekommenderar att den ingår i alla båtforares grundläggande utrustning.
- Kompass och karta över vattenområdet.

KOM IHÅG

- Klä på dig den uppblåsbara flytvästen rätt: midjebältet ska spännas åt tillräckligt. Få personer som drunknat i en båtolucky har haft en adekvat flytväst på sig.
- Polisens undersökningar visar att var trettionde båt styrs av en roderfyllerist och merparten av de drunknade ärr alkoholpåverkade.

NUMMER I NÖDSITUATIONER

- I nödsituationer på insjövattnen ring nödnumret 112 och på havet sjöräddningscentralens alarmnummer 02 941 000.
- Den avgiftsfria telefonappen 112 Suomi positionerar din telefon om mobiltäckningen är tillräcklig.

